

Akademik Etik Değerler Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademik Etik Değerler Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16514>

Özet

Akademik Etik Değerler Ölçeği (AEDÖ), akademisyenlerin profesyonel yaşamlarının çeşitli alanlarında benimsedikleri ve algıladıkları Akademik Etik değerleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş kapsamlı bir psikometrik araçtır. Ouzhan Sevim (2014) tarafından geliştirilen bu ölçek, akademik davranışları etik boyutları ve beş farklı alt boyutta ele almaktadır. Ölçek, toplam 50 maddeden oluşmakta olup, temel amacı akademik ortamda etik farkındalığı ve uygulamaları değerlendirmektir.

Yapılan Geçerlik ve Güvenirlilik çalışmaları, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam olduğunu göstermiştir. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmakta ve hem temel araştırma hem de kurumsal değerlendirme bağlamlarında akademik etik değerlerin ölçülmesine olanak tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Akademik Etik, Etik Değerler, Faktör Analizi, Güvenirlilik Çalışması, Geçerlik Çalışması, Akademisyen, Bilimsel Araştırma, Öretim Süreci.

Yazarlar

Ouzhan Sevim

Amaç

Akademik Etik Değerler Ölçeği'nin temel amacı, akademik personelin ve araştırmacıların etik davranış standartlarına yönelik tutumları, inançları ve uygulamaları sistematik bir şekilde ölçebilecek, kültürel olarak uygun ve psikometrik açıdan güçlü bir araç geliştirmektir. Ölçek, özellikle akademik yaşamın kritik alanlarında etik değerlerin ne ölçüde benimsendiğini belirlemeyi hedefler.

Bu araç, üniversitelerde ve araştırma kurumlarında etik eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek, akademik personelin etik farkındalık düzeylerini saptamak ve potansiyel etik ihlallerine yol açabilecek risk alanları tespit etmek için tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, akademik dürüstlüğün teşvik edilmesine bilimsel bir katkı sağlamaktadır.

Yapı

Akademik Etik Değerler Ölçeği, akademik personelin etik değerlerini kapsayan geniş bir yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, akademik yaşamın farklı rollerini ve sorumluluklarını yansıtan 5 ana alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar, bireyin bilimsel araştırma süreçlerinden,

meslektaşlarıyla olan ilişkilerine ve topluma karşı sorumluluklarına kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Ölçeğin çok boyutlu yapısı, etik değerlerin tek bir genel faktör yerine, spesifik başlıklar içinde nasıl tezahür ettiğini anlamayı mümkün kılar. Toplam 50 maddeden oluşan bu yapı, akademik etiğin karmaşık doğasını yakalamayı amaçlar ve her bir alt boyut, ilgili etik alanlardaki tutumları derinlemesine incelemektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerlik çalışmaları kapsamında, Faktör Analizi için veri setinin uygunluğu değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin ölçmek istediği yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü desteklemektedir.

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Değeri: KMO değeri 0,843 olarak bulunmuştur. Bu yüksek değer, çalışmada grubu büyüklüğünün ve verilerin faktör analizi için son derece uygun olduğunu göstermektedir.

Bartlett Küresellik Testi: Bartlett testinin anlamlılık değerleri, verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini ve faktör analizine başlanması için gerekli korelasyon yapısına sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Güvenirlilik

Akademik Etik Değerler Ölçeği'nin iç tutarlılık Güvenirlilik katsayıları hesaplanmış ve sonuçlar ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Bu katsayılar, maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve ölçeğin tekrarlanabilir sonuçlar ürettiğini göstermektedir.

Cronbach Alpha Değeri: İç tutarlılık katsayısı 0,864 olarak saptanmıştır. Bu değer, ölçeğin genel olarak mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ifade eder.

Spearman-Brown Değeri: Ki-yarı güvenirlilik yöntemi sonuçlarından Spearman-Brown değeri 0,849 olarak bulunmuştur.

Guttman Değeri: Guttman güvenirlilik katsayısı ise 0,813 olarak belirlenmiştir.

Faktör Analizi

Akademik Etik Değerler Ölçeği, aşağıdaki Faktör Analizi sonuçlarına göre 5 alt boyutta toplanan toplam 50 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör yapısı, akademik etik değerlerin farklı uygulama alanlarına göre ayrıştığını göstermektedir.

Beş faktörlü yapı, akademik etiğin sadece araştırma etiği ile sınırlı kalmayıp, aynı zamanda kurumsal sorumluluklar, mesleki ilişkileri ve toplumsal etkiyi de kapsadığını vurgulamaktadır. Bu boyutlar ve madde sayıları aşağıda detaylandırılmıştır:

Bilimsel Araştırmaya Yönelik Değerler (9 madde)

Meslekteğe Yönelik Değerler (10 madde)

Çalışılan Kuruma Yönelik Değerler (9 madde)

Topluma Yönelik Değerler (8 madde)

Öğretim Sürecine Yönelik Değerler (14 madde)

Araç

Test Tipi: Geliştirme (Ölçek, mevcut bir ölçeğin adaptasyonu yerine sıfırdan geliştirilmiştir.)

Format: 50 maddelik, 5 alt boyutlu bir öz bildirim ölçeğidir.

Dil Kullanılabilirliği: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Akademisyenler ve Yükseköğretim Kurumu Personeli.

Yaş Grubu: Yetkinler (Akademik Personel).

Popülasyon Detayları: Yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademik personel.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanır. Cevap seçenekleri 1'den (**Kesinlikle katılmıyorum**) 5'e (**Kesinlikle Katılıyorum**) kadar sıralanmıştır. Yüksek puanlar, ilgili etik değerlere daha fazla katılım ve benimsemeyi göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Dürüstlük, Etik Davranış, Cronbach Alpha , Akademik Etik Standartları, Güvenirlilik Katsayıları, Geçerlik Analizi, KMO Değeri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: oguzhan-sevim@windowslive.com

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şiznler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2014

Şiznler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Ouzhan Sevim ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. İleti?im bilgisi yukarıda sa?lanmı?tır.

PDF Kayna??: Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri içeren PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: akademik-etik-degerler-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Ölçeğin geli?tirilmesine ili?kin temel referans ve kaynak aşağıdadır:

Sevim, O. (2014). Akademik Etik Değerler Ölçeğinin geli?tirilmesi: Güvenirlik ve geçerlik çal??ması. *Electronic Turkish Studies*, 9(6), 943-957.

Makalenin orijinal bağlantısı: turkishstudies.net

Akademik Etik Değerler Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve herhangi bir de?i?iklik yapılmamıştır. Bu örnek maddeler, ölçeğin beş alt boyutunu temsil etmektedir.

Bilimsel Ara?tırmaya Yönelik Değerler (9 madde): Kendisine ulaşamadığım bir kaynağı alıntı yapmam gibi kaynakçama koyabilirim.

Meslektaş Yönelik Değerler (10 madde): Elde ettiğim bilgileri diğer araştırmacılarla paylaşırım.

Çalışılan Kuruma Yönelik Değerler (9 madde): Kurum projelerine teçhizat açışından eksikliklerimi tamamlamak için katkıırım.

Topluma Yönelik Değerler (8 madde): Hizmet konusu yetki alanımda olsa bile bunu bir görev olarak üstlenirim.

Öğretim Sürecine Yönelik Değerler (14 madde): Öğrencilerin başarı durumlarını tarafsız bir şekilde değerlendiririm.